

201__жылғы _____

Астана, Үкімет Үйі

«___» _____ 201__года

№ _____

№ _____

№ _____ данасы

экз. № _____

№ исх: 11-21/1092 от: 05.05.2017

**Қазақстан Республикасы
Парламент Мәжілісінің
депутаттарына**

2017 жылғы 7 сәуірдегі № ДЗ-101

Құрметті депутаттар!

Сіздердің органикалық өнім өндіруді дамытуға қатысты депутаттық сауалдарыңызды қарап, келесіні хабарлаймын.

Органикалық өнім өндіруді сертификаттаудың ұлттық жүйесін құру мен ұлттық стандарттарды бекітуге қатысты

Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, органикалық ауыл шаруашылығы бағыты мен Қазақстанды экологиялық таза өнім өндірушісі ретінде жайғастырудың басымдылығын ескере отырып 2017 – 2021 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамытудың мемлекеттік бағдарламасында (бұдан әрі – Мемлекеттік бағдарлама) органикалық өндіруге ерекше назар аударылған.

Мемлекеттік бағдарламаны іске асыру жөніндегі Іс-шаралар жоспарына сәйкес озық елдердің (*Еуропалық одақ, Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары*) үздік тәжірибесі негізінде Қазақстанның институционалдық құрылымы мен табиғи-климаттық жағдайларына бейімделген органикалық өнімді өндіру мен сертификаттаудың ұлттық жүйесі құрылады.

Осылайша, 2017 жылға арналған Мемлекеттік стандарттау жоспарында (*Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 332 бұйрығы*) мынадай стандарттарды әзірлеу енгізілген:

1) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік стандарты (бұдан әрі – ҚР МТ) «Органикалық өнімді өндіру мен органикалық өнімді сертификаттау жөніндегі органдарға қойылатын талаптар». Бұл стандартта сертификаттауды растау жөніндегі органдарға, органикалық өнім өндірумен айналысатын шаруашылықтар бойынша инспекция өткізетін инспекторларға талаптар белгіленеді. Сондай-ақ

органикалық өнімдер өндіруді сертификаттау бойынша жұмыстарды орындау үшін тексеру парақтарының нысандарын бекіту жоспарлануда;

2) ҚР МТ «Органикалық өнімдерге және оның өндіріс процесстеріне қойылатын талаптар». Дүниежүзілік Сауда ұйымы шеңберінде «Органикалық тамақ өнімдерін өндіру, қайта өңдеу, таңбалау және өткізу бойынша басқарушы қағидалар» халықаралық стандарты қолданылуда. Бұл ретте, халықтың денсаулығы мен өмір сүру қауіпсіздігін қамтамасыз ету, жалған практиканы болдырмау және қоршаған ортаны қорғау мақсатында елдермен халықаралық стандарттардан қарағанда тым қатал талаптар белгіленуі мүмкін;

Осыған байланысты әзірленіп жатқан ұлттық стандарт ішкі нарыққа және ҚХР, ЕО мен АҚШ-қа экспорттауға бағытталған органикалық өнім өндіруге арналған талаптардан құрылатын болады;

3) ҚР МТ «Органикалық өнімнің ұлттық сәйкестік белгісі. Техникалық талаптар».

Тұтынушыларды адасудан және әзірлеушілерді алақол бәсекелестіктен қорғауға мүмкіндік беретін стандарт органикалық өнім өндіруді сертификаттаудың ұлттық жүйесінің бір бөлігі және Қазақстанның органикалық өнімі ұлттық брендінің негізі болып табылады.

Тұтас алғанда, жоғарыда аталған стандарттар сертификаттаудың ұлттық жүйесінің негізі болып табылады және халықаралық келісім жасасу кезінде оны мойындау процедурасын одан әрі жеңілдетуге мүмкіндік береді.

Органикалық өнім өндіру саласындағы әзірленіп жатқан стандарттардың сапалы әзірленуі мен жан-жақты талқылануын қамтамасыз ету үшін С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университетінің базасында мүдделі мемлекеттік органдар, үкіметтік емес және ғылыми ұйымдар уәкілдерінің қатысуымен № 100 «Органикалық өнім» Стандарттау бойынша техникалық комитеті құрылды.

Сонымен бірге, қосымша стандарттар әзірлеуге БҰҰ-ның Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымының және басқа да халықаралық ұйымдардың сарапшылары тартылуда.

Органикалық өнімдерді өндіру саласында ғылыми зерттеулер жүргізуге қатысты

Егіншілік пен өсімдік шаруашылығының Қазақ ғылыми-зерттеу институты (бұдан әрі – ЕӨШҚазҒЗИ), А.И. Бараев атындағы Астық шаруашылығының ғылыми-өндірістік орталығы және Ауыл шаруашылығының Қостанай ғылыми-зерттеу институты (бұдан әрі – АШҚҒЗИ) 2015 – 2017 ж.ж. «Қазақстан Республикасындағы органикалық егіншілік шаруашылығы» бірлескен жобасы (бұдан әрі – Жоба) іске асырылуда.

Жобаның мақсаты органикалық егін шаруашылығы негізінде ауыл шаруашылығы дақылдарын өңдеудің инновациялық тәсілдерін әзірлеу.

Жобаның іске асырылуынан күтілетін нәтижелер:

1) ақшыл-сарғыш топырақтың құнарлылығын төмендетпей экологиялық таза өнім алуды қамтамасыз ететін Солтүстік Қазақстан, оңтүстік және оңтүстік-шығыс

Қазақстанға арналған ауыл шаруашылығы дақылдарын өңдеу технологиялары бойынша ұсыныс әзірлеу;

2) отандық ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілердің пайдасын ұлғайту. ЕӨШҚазҒЗИ-дің мәліметіне сәйкес 200 мың га алқапта жаңа технологияны енгізу нәтижесінде таза пайда шамамен 4-5 млрд. теңгені құрауы мүмкін;

3) әр түрлі агроценоздағы далалық дақылдарды өңдеу тиімділігінің экологиялық, фитосанитарлық және экономикалық талдауын жүргізіледі. АШҚҒЗИ-дің ақпараты бойынша әзірленіп жатқан технология болашақта экологиялық таза өнімдерді өндірудің тиімділігін 15-30%-ға ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Органикалық өнім өндіруді одан әрі дамытуға қатысты

Қазақстанда органикалық өнім өндірісін дамытуға кешенді тәсілді қалыптастыру шеңберінде Ауыл шаруашылығы министрлігі:

- Органикалық өнім және техникалық реттеу басқармасын құрды;
- Органикалық өнімді өндіруді дамыту бойынша жұмыс тобын құрды;
- Қазақстан Республикасының органикалық ауыл шаруашылығын дамытудың 2017 – 2020 жылдарға арналған жоспарын (бұдан әрі – Жоспар) әзірлеуде.

Жоспар шеңберінде депутаттар көтеріп отырған мәселелерді шешу, сонымен қатар:

- отандық және шетелдік ұйымдардың сәйкестікті растау және олар жүргізіп жатқан сертификаттауды аккредиттеу мәселесін шешу;
- органикалық өнім өндірушілерді тиімді қолдау үшін субсидиялау мәселесін пысықтау;
- органикалық егіншілікті дамытуды ақпараттық сүйемелдеу бойынша медиа-жоспар қабылдау;
- Еуропа Елдерінің Қауіпсіздік Ұйымымен бірлесіп «Жасыл» экономиканы» қолдау және G-Global-ды дамыту коалициясы» Заңды тұлғалар бірлестігі базасында мүдделі тараптарды оқыту және консультациялық-әдіснамалық ақпарат қалыптастыру мақсатында органик-орталық құру;
- органикалық өнім өндіру саласында отандық мамандарды дайындауды қамтамасыз ету көзделеді.

Б. Сағынтаев

№ исх: 11-21/1092 от: 05.05.2017

**Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан**

На № ДЗ-101 от 7 апреля 2017 года

Уважаемые депутаты!

Рассмотрев Ваш депутатский запрос касательно развития производства органической продукции, сообщаю следующее.

Относительно создания национальной системы сертификации производства органической продукции и утверждения национальных стандартов

В соответствии с поручением Главы государства, учитывая приоритетность направления органического сельского хозяйства и позиционирования Казахстана как производителя экологически чистой продукции, в Государственной программе развития агропромышленного комплекса Республики Казахстан на 2017 – 2021 годы (далее – Госпрограмма) органическому производству уделено особое внимание.

В соответствии с Планом мероприятий по реализации Госпрограммы, на основе лучшего опыта передовых стран (*Европейский Союз, Китайская Народная Республика, Соединенные Штаты Америки*) будет создана национальная система производства и сертификации органической продукции, адаптированная под институциональную структуру и природно-климатические условия Казахстана.

Так, в План государственной стандартизации на 2017 год (*приказ Комитета технического регулирования и метрологии Министерства по инвестициям и развитию от 26 декабря 2016 года №332*) включена разработка следующих стандартов:

1) Государственный стандарт Республики Казахстан (далее – СТ РК) «Требования к органам по сертификации производства органической продукции и органической продукции». Данным стандартом будут установлены требования к органам по подтверждению сертификации, инспекторам, которые будут проводить инспекции хозяйств, занимающихся производством органической продукции. Также планируется утверждение форм проверочных листов для выполнения работ по сертификации производства органической продукции;

2) СТ РК «Требования к органической продукции и процессам ее производства». В рамках Всемирной Торговой Организации действует международный стандарт «Руководящие положения по производству, переработке, маркировке и сбыту органических пищевых продуктов». При этом, в целях обеспечения безопасности здоровья и жизни населения, предотвращения обманной практики и охраны окружающей среды, странами могут устанавливаться более строгие требования, чем международные стандарты.

В этой связи, разрабатываемый национальный стандарт будет состоять из требований для производства органической продукции, ориентированной на внутренний рынок и на экспорт в КНР, ЕС и США;

3) СТ РК «Национальный знак соответствия органической продукции. Технические требования».

Стандарт будет являться частью национальной системы сертификации производства органической продукции и основой национального бренда органической продукции Казахстана, которая позволит защитить потребителя от введения в заблуждение и изготовителя от недобросовестной конкуренции.

В целом, вышеприведенные стандарты будут являться основой национальной системы сертификации и позволят облегчить дальнейшую процедуру ее признания при заключении международных соглашений.

Для обеспечения качественной разработки и всестороннего обсуждения разрабатываемых стандартов в области производства органической продукции на базе Казахского агротехнического университета имени С.Сейфуллина с участием представителей заинтересованных государственных органов, неправительственных и научных организаций создан Технический комитет по стандартизации № 100 «Органическая продукция».

Кроме того, к разработке дополнительных стандартов привлекаются эксперты Продовольственной и сельскохозяйственной организации ООН и других международных организаций.

Относительно проведения научных исследований в области производства органической продукции

Казахским научно-исследовательским институтом земледелия и растениеводства (далее – КазНИИЗиР), Научно-производственным центром зернового хозяйства имени А.И.Бараева и Костанайским научно-исследовательским институтом сельского хозяйства (далее – КНИИСХ) в 2015-2017 г.г. реализуется совместный проект «Органическое земледелие в Республике Казахстан» (далее – Проект).

Цель Проекта – разработка инновационных подходов возделывания сельскохозяйственных культур на основе органического земледелия.

Ожидаемые результаты от реализации Проекта:

1) подготовка рекомендаций по технологиям возделывания сельскохозяйственных культур для Северного Казахстана, юга и юго-востока Казахстана, обеспечивающих получение экологически чистой продукции без снижения плодородия светло-каштановых почв;

2) увеличение прибыли отечественных сельхозтоваропроизводителей. По данным КазНИИЗиР, чистая прибыль от внедрения новой технологии на площади 200 тыс. га может составить порядка 4-5 млрд. тенге;

3) проведение экологического, фитосанитарного и экономического анализа эффективности возделывания полевых культур в различных агроценозах. По информации КНИИСХ, разрабатываемая технология позволит в перспективе увеличить рентабельность производства экологически чистой продукции на 15-30%.

Относительно дальнейшего развития производства органической продукции

В рамках формирования комплексного подхода к развитию производства органической продукции в Казахстане Министерством сельского хозяйства:

- создано Управление органической продукции и технического регулирования;

- создана рабочая группа по развитию производства органической продукции;

- разрабатывается План мероприятий по развитию органического сельского хозяйства Республики Казахстан на 2017 – 2020 годы (далее – План).

В рамках Плана будет предусмотрено решение поднятых в депутатском запросе вопросов, а также:

- решение вопросов аккредитации отечественных и зарубежных органов по подтверждению соответствия и проводимой ими сертификации;

- проработка вопроса субсидирования для эффективной поддержки производителей органической продукции;

- принятие медиа-плана по информационному сопровождению развития органического земледелия;

- создание совместно с Организацией Безопасности Стран Европы на базе Объединения юридических лиц «Коалиция за «зеленую экономику» и развитие G-Global» органик-центра с целью формирования консультативно-методологической информации и обучения заинтересованных сторон;

- обеспечение подготовки отечественных специалистов в области производства органической продукции.

Б. Сагинтаев